

Йому було соромно самого себе, що без причини боїть ся. Вже не йшов на другі ворота, а прямцював до хати.

В сій хвилі пролетів над сивою головою діда лилик і легенько зачепив його по голові крилом. А може лише вітрець від крила повіяв. Та від того дід аж на бік відскочив.

»Господи! що мені стало ся?« заговорив сам до себе... »Хибаж мені се смерть у вічн заглянула? Чого я так лякаюсь? Не в такій небезпеці бував, та не лякав ся, а ось і лилик настрашив.... Тьфу на тебе!... Господи Спасе помилуй!

Старий зайшов у хату. Вже всі спали. В хаті було душно. Дід не зачинив дверей і ліг на лаві...

Серед тихої ночі залунав церковний дзвін на тривогу.

Дід Андрій, що йно задрімав, схопив ся перший і заглянув у віконце. Вдарила луна з другого боку майдану. Значить: пожежа.

— А нуте, дітки, вставайте! — гукав дід. — В селі пожежа.

Усі посхачували ся. Дід вибіг на двір. Тут вже гамір і крики. Він розглянув ся. Пожежа розгоріла ся на всіх чотирох сторонах села...

Дід зміркував відразу, що се не припадок, а підпал... Се непримінно Татари.

Він скочив в хату і хопив довгу спису в руку.

— Степане! Збрую бери! В селі Татари!

Діти стали плакати, а дід вибіг прожогом з хати...

На дворі стало ясно від пожежі. Ціле село прокинулось. Люди з криком та зойком стали ратувати свою мізерію. Виганяли товар зі стайні та виносили із хат свої статки.

Про ратунок горючих хат не було що й думати. Не було чим гасити, а соломяні криші, висунені від сонця займали ся одна по другій.

У селі стало мов у пеклі.

Товар ревів, вівці блеяли, та завертали до своїх горючих хлівів, коні бігали, мов бішені по майдані, та повертали людий, налякані птиці кружляли в округ полум'я. Діти плакали, жінки голосили, козаки накликували, та ніхто нікого не слухав. Кожен робив як знав, а дехто то таки не знав, що йому робити і стояв без діла.